

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון יט (תקל"א) ♦ שנה יא

שב"ק פ' תרומה ♦ אדר ה'תשפג

דברי אלוקים חיים מרבן רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב)

המפרשים כתבו לדייק בפסוקים שפתח בלשון "וידבר" שהוא לכאורה דיבור קשה וגם מה שכתב "בני ישראל" ואת מי בא למעט וגם מה שכתוב בפסק "ויקחו לי", ולמה לא כתוב ויתנו לי, וגם ה – "לי" הוא מיותר לכאורה, ורש"י הק' כתב "לי לשמי" מכיון דאי אפשר לו שיתנו לה' כי כל העולם שלו הוא ולכן כתב שפירוש "לי לשמי", ולזה צריכין להבין למה כאן כתב "לי לשמי" הלוא את כל התורה צריכין לעשות לשמה ואף שאמרו חז"ל לעולם ילמד אדם ויעסוק במצוות אף שלא לשמה שמתוך שלא לשמה יבוא לעשות לשמה, הלוא מובן הוא שכל ההיתר הוא משום שיבוא להיות עושה לשמה, ואם כן מה הכוונה כאן באמרו לי לשמי.

נראה לומר מה שכתוב כאן לי לשמי, באופן כזה שיש אנשים שחושבין לחלק בין מצוות שהם בינו לבין קונו ובין מצוות שהם בין אדם לחבירו, באמרם שזה מובן שיש להניח תפילין ולישב בסוכה ולאכול מצה וכו' ולעשותם לשם השם דווקא, אבל במצוות שהם בממון וכגון כאן שיש ציון ליתן תרומה למשכן, חושב הוא שזה לא צריך כל כך לעשותו לשמה, אלא יחשוב שאף אם יהיה לי כוונה לשם פירסום וכבוד, מה רע יש בזה הואיל והעיקר הוא שאני נותן צדקה, אבל באמת הוא שגם באלו המצוות שבין אדם לחבירו צריכין לעשותם לשמה, (ואע"פ שמוצא בשם הבעש"ט, שבמצוות צדקה אף שלא לשמה הוא טוב, מכיון שנהנה איש ישראל בזה, זה אמת לאמיתו אבל יותר טוב שיעשה אך ורק לשם שמים) ולכן נקט הכתוב "לי" כלומר "לשמי" וכמו שכתב רש"י הנ"ל.

וגם אפשר לומר באופן אחר שהכתוב בא לומר ויקחו לי לשמי כלומר שאף שיותר טוב שיעשה אדם כל דבר לשמה, ואף בדברי הרשות וכמו שמוצא בשו"ע או"ח (בס"י רלא) שכל כוונתו של אדם יהיו לשם שמים, שגם שהשינה של האדם לא תהא כוונתו להנאת גופו אלא כדי להחזיק גופו לעבודת השי"ת וכן בכל מה שיהנה בעולם הזה לא יכוין להנאתו אלא לעבודת הבורא יתברך, וכדכתיב "בכל דרכיך דעהו" ואמרו חכמים שכל מעשיך יהיו לשם שמים שאפילו בדברים של רשות כגון האכילה והשתיה וההליכה והשיבה והקימה וכל צרכי הגוף יהיו כולם לעבודת הבורא, או לכל דבר הגורם עבודתו, שאפילו אדם שהיה צמא ורעב אם אכל להנאתו אינו משובח אלא יתכוין שיאכל וישתה כפי חיותו לעבוד את בוראו וכן אפילו לישב בסוד ישרים ולעמוד במקום צדיקים ולילך בעצת תמימים, אם עשה להנאת עצמו להשלים חפצו ותאוותו אינו משובח, אלא אם כן עשה לשם שמים וכו' ואפילו אם נתכוין כדי שיהיו לו בנים שישמשו אותו וימלא מקומו, גם כן אינו משובח וכו' כללו של דבר שחייב אדם לשום עיניו ולבו על דרכיו ולשקול כל מעשיו במאזני שכלו, וכשרואה דבר שיבוא לידי עבודת הבורא יתברך יעשהו, ואם לאו לא יעשהו ומי שנהג כן הוא עובד את בוראו תמיד עכ"ל. והצדיקים אמרו שכל הסימן הזה בשולחן ערוך הוא מעיקרי תורת החסידות של מרן הבעש"ט ותלמידיו הק' וכן מובא בספרים הק' שאין בעולם רשות אלא או מצוה או עבירה ח"ו, אבל השולחן ערוך לא כתב שזה עבירה אלא שכתב שהוא אינו משובח, ולכן זה מאוד קשה לכל אדם ולא ניתן אלא ליחידי סגולה, אבל מובן מאליו שמצוות שבתורה שצריך לעשותם לשמה ואף שמתוך לעשותם אף שלא לשמה מכל מקום ההיתר הוא אם יבוא מזה לעשותם לשמה וכו"ל.

ולפי זה אפשר לומר שזה כוונת הכתוב ויקחו לי, ורש"י כתב לשמי, כלומר שה' יתברך מצוה לנו שעל כל פנים תעשו הדברים שלי, כלומר המצוות שיש לעשותם והעבירות שאין לעשותם, זה כולו תעשו אך ורק לשמי, אבל בדברים של רשות אם כי שזה משובח אם עושים לשם שמים וכמו שכתב בדברי השו"ע מכל מקום אין זה עבירה ממש אלא שהוא אינו משובח מה שאין כן בדברים שהם לי שזה צריכין לעשות לשמי דווקא.

דברות קודש מרבן רבינו עט"ר שליט"א

דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב)

מדוע נאמר "ויקחו לי תרומה" ולא "ויתנו לי תרומה" במדרש רבה מבואר העניין: ללמדך שהנותן תרומה למצווה לוקח ומרוויח יותר משווי הכסף והזהב שנתן ולפיכך נאמר "ויקחו".

מעלת עושה הצדקה גדולה היא עד מאוד, ועל כך מובא בספר "קב הישר": אמר רבי יוסי על הפסוק "וצדקה תציל ממוות" יש אילנא דחיי ויש אילנא דמותא. והעושה מעשים טובים מחזיק באילנא דחיי והעושה מעשים רעים מחזיק באילנא דמותא, והאי גברא דאחזיק בצדקה ויהיב פרנסה לעני, שע"י הצדקה הזו החזיק באילן החיים והתיש והכניע את כוח אילן המוות!

וכתב הארי" ז"ל, שכל מצווה שאדם עושה נרשמת אותה אחת מכ"ב אותיות התורה הרמוזה באותה מצווה על מצחו, וכשהוא עושה מצווה אחרת נמחקת האות הראשונה ונכתבת האות של המצווה השנייה שעשה, אבל אות של מעשה צדקה אינה נמחקת לעולם, ועל כך אומר הפסוק "וצדקתו עומדת לעד".

ודרשה חכמה גדולה לנתינת הצדקה בסבר פנים יפות, ולמען לא יתבייש המקבל. כן נקט בלשון ויקחו שהתרומה הינה גם לקיחה, שהיא מסייעת לאדם לחיות כראוי בעולמו של הקב"ה.

התורה מצווה (דברים טו, ח.י) גם: "פתוח תפתח את ידך", פתיחת היד פותחת גם את הלב, כפי שמוצא בספר 'שלחן הטהור' שכפילות הלשון בא לומר שאם אדם מרגיש שהוא אינו יכול לתת, יכריח עצמו לפתוח ידו לצדקה וכך יכניע מידת הקמצנות, כפי שהעיד הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז ז"ע ששבר בצעירותו את מידת הקמצנות והיה לאחד מגדולי בעלי הצדקה בדורו.

ידע האדם שעיקר מה שיש לו בממונו הוא מה שנותן לצדקה. וגם אם יש לו ממון הרבה אך מונח הוא כאבן שאין לה הופכין, ולא נעשה בו כל שימוש. דומה הוא ממש לסוכר הנמצא בשק גדול ובתוכו זבוב, ואותו זבוב מתהלך להנאתו ואוכל מהסוכר.

האם יכול הזבוב להתפאר שהוא עשיר ויש לו הרבה אחרי שהוא סגור בתוך השק. והרי אין בכוחו ליטול הכל. כן גם לגבי העשירות, ממון אשר נותן אדם ממנו לאחרים שייך לו. הנותן כלל אין בטוח ששלו הוא.

בזה"ק פר' בשלח נאמר: חשובה צדקה שלאחר פטירת הנותן מקדמת והולכת לפניו הצדקה ומושכת אותו למקום עליון קדוש ונורא שנקרא "כבוד", להיצרר שם בצרור החיים כמ"ש "והלך לפניך צדקך כבוד ה' יאספך". ומעלתה גדול עד מאוד לזכות בבנים צדיקים כי רק הנשמות הגדולות זכו אבותיהם לנוחלם בזכות מצוות הצדקה וגמילות חסידים שעשו.

יה"ר שבזכות שנתחזק במצוות צדקה וגמילות חסדים נזכה במהרה לגאולה השלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים אמן..

מאין יבוא עזרי (תהילים קכא)
אם האדם יחזיק עצמו מאין דהיינו בענוה יבוא עזרי, זו גופא תהיה עזרה גדולה בשבילו.

סימן טוב ומזל טוב

יהא לידידינו עוז המשפיע העומד לימינינו

הגה"צ **צבי רוזנטל** שליט"א

חנתב"נ מרן רבינו הגה"ק זיע"א

ולבנו הרב **שמעון** שליט"א

להולדת הנכד/הבן

יה"ר שירוה רוב נחת ותענוג דקדושה ממנו ומכל יוצ"ח

כניתי תינים

תקחו את תרומתי (כה, ב). י"ל שע"י שאתם הצדיקים תקחו מאתם, היינו המוני העם, זהב וכסף גו', היינו בזה שנהנים הצדיקים מהמוני העם שמקבלין מהם זהב וכסף ושאר דברים גשמיים הנצרכים להם, יהיה להמוני עם ג"כ עלייה והתרוממות, הגם שאין להם נדבת לב הטהור נדבה רוחנית רק נדבה גשמית זהב וכסף וכדומה, עכ"ל ע"י שהם מייחדים ומקשרין עצמם להצדיקים שבדור ומהנים אותם במה שיש יכולת בידם, אז גם הם יתקשרו ויתעטפו בנדבת הצדיקים בלבם הטהור שהוא כולו רוחנית, ויתעלו ברום המעלות קודש קדשים, ויהיו דבוקים יחד הכנסת ישראל בהש"י עם צדיקי הדור וכיה"ר אמנן.

(אוהב ישראל - אפטא)

ויקחו לי תרומה ו"יקחו" אף שזה לשון כפיה ואמר "אשר ידבנו ליבו ותיקחו את תרומתי", שזה לשון נדיבות הלב, דמכיון שהוא בכפיה נשבר יצרו ולכן הנתינה הוא בנדיבת הלב יקרא (עין רמב"ם הלכות גירושין פ"ב הלכה כ'), וגם לפי זה מובן מה שכתוב לעיל שבא הכתוב להוציא את העכו"ם וערב רב מליתן נדבה למשכן, שזה מכיון שלא שייך אצלם כפיה מכיון שלא מזרע ישראל הם שרוצים להיות חלק מעם הק' ישראל, ולכן אי אפשר שהם יתנו שאין זה נדיבות הלב, וגם אמרו חז"ל ששלשה סימנים בישראל, שהם רחמנים וביישנים וגומלי חסדים, שזה איך הגויים ובערב רב, שכתוב בזוהר הק' שמי שהוא מהערב רב אף שהוא שומר תורה ומצוות, מכל מקום כל הכוונה שלהם הוא לעצמם דלגרמיהו כעובדי, ולכן לא רצה השם יתברך שהם יתנו למשכן, שיהיה שם השראת השכינה ואין השכינה רוצה להיות במקום שבא מממון של עכו"ם וערב רב.

(רביה"ק ז"ע - ויגד משה)

מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי (כה, ב). דהיינו כל איש יש לו רצון אשר ידבנו לבו ר"ת אל"י, חה ר"ת א"ש ר"ת א"ש ר"ת א"ש של ששה התיבות מאת כל איש אשר ידבנו לבו עולה כמספר אמונ"ה שזה העולה לה' אם מתחזקים האמונה בשעת הסתר פנים ואז צריך לצעוק לה' אל"י - אל"י אל תעזבנו

(אגרות שומר אמונים)

ויקחו לי תרומה מאת כל אשר ידבנו לבו (כה, ב). ויקחו לי תרומה, אם ברצונך להתרומם להרים את עצמך, העצה לזה היא, מאת כל איש על ידי שתכניס תורה ויראת שמים בלב אחרים תקחו את תרומתי בכך אתה בעצמך תתעלה ותתקרב להקב"ה ודבר זה הוא בדוק ומנוסה, כידוע לכל העוסקים בלימוד ברבים וקירוב רחוקים.

(בית ישראל)

והיו הכרובים פורשי כנפיים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפורת ופניהם איש אל אחיו אל הכפורת יהיו פני הכרובים. (כה, ב) אפשר לרמז הכתוב כאן בארון העדות הרומז לתורה היו מונחים ב' הכרובים ופניהם איש אל אחיו, ולהורות בא כי אי אפשר לקנין תורה אלא כאשר פניהם איש אל אחיו - דהיינו לימוד התורה היא באחדות ובדיבור חברים, אכן ענין האחדות היא דווקא בעושים רצונו של מקום, שהרי רק באופן זה היו הכרובים איש אל אחיו (וכמבואר בגמ' יומא נ"ד ע"א).

(חוקי חיים)

ועשו לי מקדש כו' (כה, ח). ופירש"י ועשו לי לשמי בית קדושה, לשמי גמ' ל"ב שמ"ח, בעצבות אי אפשר לעשות בית קדושה, כי עצבות הוא מסטרא דמסאבותא ורק ע"י שמחה יכולים לקדש הבית.

(אמרי חיים)

מעשה חושב תעשה אותם (כו, א) אל תסתפק במחשבה טובה בלבד, אלא תראה שהמחשבה תבוא לידי מעשה, חה "מעשה חשב" המחשבות הטובות אשר בקרבך "תעשה אותם" ולא תסתפק במחשבתך הרצויה בלבד.

(דברי ישראל)

ביצורי תינים

יכול לקרות המגילה רק פעם אחת מתי יקרא
שאלה: **מי שאסור בבית האסורים ונתנו לו ברירה לשמוע קריאת המגילה רק פעם אחת, ביום או בלילה, באיזה יבחר.**

תשובה: מסביר נראה פשוט שיבחר לקרות את המגילה ביום, דחיובו יותר שהוא מדברי קבלה, כמו שכתב בשערי תשובה (סימן תרפז סק"א) בשם הנובי"ק (או"ח סימן מא), דקריאת המגילה בלילה דרבנן, וביום מדברי קבלה.

אלא שיש לדון אם שייך בזה דין דאין מעבירין על המצוות, ועיין בבאר היטב (סימן צ סקי"א) שערי תשובה (סימן תרנא סק"ח) ומשנ"ב (סימן צ סקכ"ח), בענין חובש בבית האסורים ונתנו לו אפשרות להתפלל פעם אחת בעשרה במשך כל השנה איזה יום יבחר, האם יתפלל מיד דאין מעבירין על המצוות, או עדיף להמתין עד יו"ל ואין זה בכלל מעביר על המצוות לפי שאז יקיים המצוה בשלימות יותר, עיי"ש. ושם הביאו פלוגתא אם ימתין או לאו. דעת הרדב"ז (ח"ד אלף פ"ז) דלא ימתין ויעשנה מיד, ואין משגיחין אם המצוה שפגעה בו תחילה היא קלה או חמורה, שאי אתה יודע מתן שכר של מצות. - אמנם החכם צבי (סימן קו) חולק, דרשאי להמתין ואין זה בכלל מעבירין על המצוות.

ואיברא דבנידון דידן יש מקום לומר דאף להרדב"ז יכול להמתין, דעד כאן לא קאמר הרדב"ז שאין להמתין, אלא גבי מצוות תפילה שהיא מצוה נפרדת, דהיום צריך להתפלל וביו"ל צריך להתפלל, והם שני חיובים נפרדים לגמרי, ולמה ימתין. משא"כ בקריאת המגילה דיום וילילה שאע"פ שהם ב' חיובים, מ"מ ענינם וחיובם אחד הוא, ומיירי באותה מצוה עצמה, הלכך כיון שיכול לקיים אחד ביתר הידור שפיר יכול להמתין. ובאמת דחכם צבי שם חילק כן בדברי הרדב"ז, ויל"ע בזה.

אלא שראיתי לאאמו"ר שליט"א בשו"ת משנת יוסף (ח"ו סימן קלט) שעורר, דיתכן דעדיף לקרות בלילה, על פי מה שכתב בשדה חמד (אסיפ"ד, מע' יוה"כ סי' א אות י' סוד"ה ורבין) דבדרבנן יש לומר דעשו חיזוק לדבריהם כשל תורה, ואם יש לפניו דרבנן ודאורייתא, אין מעבירין על דרבנן מפני דאורייתא, דהיינו דנחשבות לשוות, ויעשה המצוה דרבנן הבאה לידי ראשונה. וא"כ ה"ה בקריאת המגילה י"ל, דהחלק דרבנן לקרוא בלילה עדיף, דנחשב כדאורייתא, לעומת הקריאה ביום שהיא מדברי קבלה. ומסקנתו, דבאופן שיש לחוש שמא לא יוכל לקרות אח"כ ביום, שלא יניחוהו בסוף לצאת וכדומה, יקרא מיד בלילה ולא ימתין ביום.

וכעין זה כתב גם החכם צבי (שם), דאם יושב בבית האסורים של גוים, אשר פיהם דיבר שוא, ויש לחוש שלא יקיימו דבריהם, אין לו להמתין, עיי"ש. וע"ע בספר חשוקי חמד (עמ"ס מגילה ע' נו) מה שהעלה בזה..

מאת

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

קול קראלי - 074-7962278

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק יעקב ישכר בער ז"ע
בן הרה"ק חיים מרדכי ז"ע
מנדבורנה
נלב"ע ז' אדר תשעב

לעילוי נשמת
הגה"צ לוי הכהן רבינוביץ זצ"ל
בן הגה"צ רבי גמליאל זצ"ל
נלב"ע ב' אדר תשע"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק
רבינו הגדול
הגה"ק יצחק צבי משה ז"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי
נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א

לזכר עולם יהיה צדיק
הרה"ק יצחק אייזיק ז"ע
בן הרב משה יחזקאל זצ"ל
מקאליב
נלב"ע ז' אדר תקפ"א

לעילוי נשמת
הגה"צ משה וועבר זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא